

Minimum socjalne w IV kwartale 2023 r.

Na łamach czasopisma Polityka Społeczna ukazał się tekst poświęcony minimum socjalnemu - podane kwoty można wykorzystać na użytek postępowania ze studentami wykazującymi tzw. dochody zerowe. To również ważna wskazówka w kształtowaniu polityki stypendialnej.

Jacek Pakuła 04 listopada 2024

Na łamach czasopisma Polityka Społeczna (Rok 2024, Tom 602, Nr 7) ukazał się tekst Pana dra Piotra Kurowskiego pt. [Wartość minimum socjalnego w Polsce w czwartym kwartale 2023 r.](#)

Warto czytać Politykę Społeczną, na łamach której publikowano są artykuły poświęcone - zgodnie z tytułem - pracy i polityce społecznej, a przede wszystkim systematycznie publikowane są dane o minimum socjalnym. Podane kwoty są użyteczne przynajmniej z dwóch powodów.

Po pierwsze, chodzi o postępowanie ze studentami wykazującymi tzw. dochody zerowe. Problematyka ta unormowana jest w art. 88 ust. 4-5 PSWiN, co w połączeniu z pojęciem trudnej sytuacji materialnej (art. 87 ust. 1 PSWiN) i zasadą aktualności (art. 7 KPA) prowadzi do przyjęcia stanowiska, że nie trzeba być klientem pomocy społecznej, aby otrzymać stypendium socjalne. Nie oznacza to jednak, że wyjaśnienia studenta mają prowadzić do kolejnych wątpliwości co do źródeł utrzymania. Istotnego znaczenia nabiera tutaj tzw. reguła trzech pytań:

- 1) dlaczego student nie korzysta z pomocy społecznej?
- 2) jakie student (i jego rodzina) ma wydatki?
- 3) jakie student (i jego rodzina) ma źródła utrzymania?

Dopiero udzielenie przez studenta ubiegającego się o stypendium socjalne odpowiedzi na te trzy pytania, wraz z przedstawieniem w szczególności dokumentów związanych ze źródłami utrzymania pozwala na ocenę, czy student udokumentował źródła utrzymania rodziny.

Dlaczego pytamy o wydatki? Wystarczy posłużyć się prostym przykładem: studentka A wychowuje samotnie dziecko, mieszka z nim w domu studenckim, a ojciec jest nieznan. Taka studentka ma szansę na stypendium socjalne, chociaż postępowanie wyjaśniające należy przeprowadzić, domagając się m.in. przedstawienia pełnego aktu urodzenia dziecka. Jej koleżanka, studentka B jest w podobnej sytuacji, też wychowuje samotnie dziecko, wynajmuje mieszkanie (czynsz 3 tys. zł), a ojciec dziecka jest nieznan. W tym drugim przypadku możliwość przyznania stypendium socjalnego nie jest taka oczywista, skoro bowiem wydatki znacząco przewyższają dochody. Akurat w obu przypadkach jedynym źródłem utrzymania jest tzw. 800+, które do dochodu nie wlicza się. Gdyby nie pytać o wydatki to w obu przypadkach studentki otrzymałyby stypendium socjalne, chociaż już gołym okiem widać, że studentka B nie przedstawiła rzeczywistej, faktycznej sytuacji materialnej. A zgodnie z orzecnictwem, kto nie mówi prawdy, stypendium nie powinien otrzymać.

Gdy więc pytamy studenta o wydatki, warto posiłkować się danymi z Polityki Społecznej. Może być i tak, że student będzie próbował nam wmówić, że koszty utrzymania wynoszą 700 zł, gdy minimum socjalne jest dużo wyższe. Zestawienie kwot wydatków przedstawionych przez studenta z minimum socjalnym publikowanym na łamach Polityki Społecznej pozwala ocenić, czy wyjaśnienia studenta są wiarygodne.

Po drugie, minimum socjalne powinno mieć przełożenie na wysokość stypendium socjalnego, ale i pozostałych świadczeń, w tym

zapomóg. Skoro rośnie nam minimum socjalne to jest to przyczynek do podwyższenia kwot świadczeń. Orientujemy się, jakie są koszty utrzymania, chociaż oczywiste jest, że w przypadku dużych aglomeracji te wydatki mogą być różne, w zależności, czy student mieszka w domu rodzinnym, czy w akademiku, czy wynajmuje mieszkanie/pokój. Ale to są kwestie, które organ winien ustalić.

Na marginesie należy odnotować, że student nie musi wykazywać dochodów równych lub wyższych niż minimum socjalne, bo przecież jest stypendium socjalne, które ma wspierać go w dostępie do wyższego wykształcenia. Natomiast są okresy wakacyjne, gdy student nie ma stypendium. Oznacza to, że nie można dać wiary, że student, który wykazuje 500 zł (słownie: pięćset złotych) miesięcznie utrzymuje się samodzielnie, skoro bowiem w wakacje jest to kwota zbyt niska, by dosłownie przeżyć. Takie tłumaczenia muszą prowadzić do wątpliwości, czy student pracuje w wakacje, czy wraca do domu rodzinnego, czy jest na utrzymaniu osoby trzeciej itd.

Wracając zaś do tekstu dra P. Kurowskiego - minimum socjalne stanowi wzorzec wydatków niezamożnych gospodarstw domowych. Oznacza to, że trudno dać wiary tłumaczeniom studenta, że np. na jedzenie wydaje 100 zł miesięcznie.

Co do kwot, mając na uwadze stawki przypisane do III kwartału 2023 r. (wpis: [Minimum socjalne w trzecim kwartale 2023 r. a stypendium dla studentów](#)) wartość minimum socjalnego w IV kwartale 2023 r. ustalono na poziomie:

- 1744,91 zł dla gospodarstwa pracowniczego składającego się z jednej osoby; (a w trzecim kwartale była to kwota 1728,17 zł);
- 2950,02 zł (poprzednio 2922,75) zł dla gospodarstwa pracowniczego składającego się z dwóch osób, co w przeliczeniu na jedną osobę daje kwotę 1475,01 zł (poprzednio 1461,38 zł);
- 4335,65 zł (poprzednio 4302,44 zł) dla gospodarstwa pracowniczego składającego się z trzech osób, co w przeliczeniu na jedną osobę daje kwotę 1445,22 zł (poprzednio 1434,15 zł);
- 5646,76 zł (poprzednio 5601,37 zł) dla gospodarstwa pracowniczego składającego się z czterech osób, co w przeliczeniu na jedną osobę daje kwotę 1411,69 zł (poprzednio 1400,34 zł);
- 6965,55 zł (poprzednio 6906,45 zł) dla gospodarstwa pracowniczego składającego się z pięciu osób, co w przeliczeniu na jedną osobę daje kwotę 1393,11 zł (poprzednio 1381,29 zł);
- 1710,94 zł (poprzednio 1695,66 zł) dla gospodarstwa emeryckiego składającego się z jednej osoby;
- 2890,71 zł (poprzednio 2867,08 zł) dla gospodarstwa emeryckiego składającego się z dwóch osób, co w przeliczeniu na jedną osobę daje kwotę 1445,36 zł (poprzednio 1433,54 zł).

Wyjaśnić przy tym należy, że ww. kwoty mają charakter uśredniony, ale mogą stanowić punkt odniesienia do tłumaczeń studentów, w szczególności jakie wydatki ponoszą.

Pod adresem: <https://pomocmaterialna.pl/ministerstwo/2024/> dostępna jest aktualna oferta bezpłatnych webinarów.

Zapraszamy do udziału!

Blog pt. Pomoc materialna dla studentów jest częścią projektu Instytutu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki pt. Pomoc materialna dla studentów - kompetentnie i na czas! - II edycja, który decyzją Ministra Nauki został dofinansowany i jest zrealizowany w 2024 roku jako zadanie publiczne w ramach konkursu pn. „Organizowanie i animowanie działań na rzecz Środowiska akademickiego”.

